
Takauksen myöntäminen Kokemäen Lämpö Oy:n ottamalle lainalle

KH 19.05.2025 § 112
301/02.04.06/2022

Kokemäen Lämpö Oy:n hallitus on 14.5.2025 tehnyt päätöksen 1,6 M€ lainan ottamisesta Kuntarahoitus Oyj:ltä. 15.5.2021 saapuneella kirjeellä yhtiö esittää, että kaupunki myöntäisi omavelkaisen takauksen sen ottamalle lainalle. Kaupunginhallitukselle osoitettu kirje on oheismateriaalina.

Kaupungin konserniohjeen mukaan tytäryhtiön tulee hankkia konsernijaoston ennakkokanta, mikäli kyseessä on lainanotto. Kaupungin konsernijohto on 29.4.2025 neuvotellut Kokemäen Lämpö Oy:n edustajan kanssa yhtiön investointitarpeesta ja sen rahoituksesta. Konsernijaosto on 12.5.2025 pitämässään kokouksessa käsitellyt ja saanut lisätietoja Kokemäen Lämpö Oy:n investointisuunnitelmasta ja rahoitustarpeesta.

Konsernijaosto on päättänyt antaa puoltavan ennakkokannan Kokemäen Lämpö Oy:n suunnittelemaalle 1,6 M€:n lainanotolle.

Kokemäen kaupungin Kokemäen Lämpö Oy:n ottamien lainojen vakuudeksi myöntämien takausten määrä on viimeisen kymmenen vuoden aikana kehittynyt seuraavasti:

- 31.12.2014 8,98 M€
- 31.12.2015 9,28 M€
- 31.12.2016 9,55 M€
- 31.12.2017 8,95 M€
- 31.12.2018 8,41 M€
- 31.12.2019 8,64 M€
- 31.12.2020 8,06 M€
- 31.12.2021 9,28 M€
- 31.12.2022 8,68 M€
- 31.12.2023 8,85 M€
- 31.12.2024 8,54 M€

Kokemäen kaupungin vuoden 2025 talousarviossa on seuraava Kokemäen Lämpö Oy:tä koskeva konserniohjeistus:

"Liikevoittoprosentti vähintään 10 %. Omavaraisuusaste tulisi olla vähintään välttävällä tasolla eli suurempi kuin 15 %. Kyseinen tavoite on asetettu alun perin vuoden 2020 talousarviossa, joten tavoite on ollut useampi vuotinen. Nykyinen omavaraisuusaste on 13 %, joka on tasoa heikko.

Yhtiöllä tulee olla laadittuna 1-3 vuoden suunnitelma, johon on kirjattu kaikki tiedossa olevat kunnossapito/peruskorjaus tmv. investoinnit. Suunnitelmasta tulee selvittää myös se, rahoitetaanko investoinnit yhtiön omalla vai ulkopuolisella rahoituksella. Suunnitelma tulee saattaa kaupungille tiedoksi maaliskuun loppuun mennessä.

Yhtiön rahoituksen suunnitelmallisuutta tulee kokonaisuudessaan parantaa. Kaupunki tulee tarkistamaan yhtiölle antamiensa takauksiin liittyvää takausprovisiota siten, että se on jatkossa kaikkien lainojen osalta 2 %."

Kuntalain 14 § kohdan 9 mukaan valtuuston tulee päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Kuntalain säännökset takauksen antamisesta

Kuntalain 129 §:n 1 mom. mukaan kunnan myöntämä takaus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää takausta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Kuntalain 129 §:n 2 mom. mukaan kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa.

Kunnan on lisäksi otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään (Kuntalain 129 § 4 mom.)

Kuntalain mukaisen takauksen edellytysten täytyminen

Takaus ei saa vaarantaa kaupungin kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kokemäen kaupungilla on tytäryhtiöille myönnettyjä lainojen takauksia 31.12.2024 yhteensä 9,9 miljoonaa euroa. Nyt käsittelyssä oleva takaus tulee lisäämään kaupungin kokonaisvastuuta, mutta se ei vaaranna kaupungin kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä.

Kunta ei saa myöntää takausta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Nyt taattavan lainan määrä on suuri. Taloudellinen riski ei kasva kuitenkaan merkittäväksi, koska yhtiö on suoriutunut velvollisuuksistaan.

Kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa. Kokemäen Lämpö Oy on kaupungin määräysvallassa oleva tytäryhtiö, josta kaupunki omistaa 97 % ja konsernirakenteen kautta 100 %.

Euroopan Unionin asettamat edellytykset takaukselle

Säännösten mukaan kaupungin on valtioneuvoston viranomaisena huolehdittava valtiontukea koskevien määräysten ja säännösten noudattamisesta. Yrityksille myönnettäviä valtiontukia koskevat keskeiset puitteet määritetään Euroopan Unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107-109 artikloissa. Valtiontukisäännökset koskevat myös kuntien myöntämiä tukia. Euroopan Unioni on pyrkinyt selventämään valtiontukisäännöksiä antamalla tiedonantoja. Komissio on antanut takausten osalta tiedonannon valtiontukisäännösten soveltamisesta valtiontukiin takauksina. Komissio katsoo, että kaikkien seuraavien edellytysten täytyminen riittää osoittamaan, ettei yksittäinen takaus ole valtiontukea:

- Lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa.
- Takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asianmukaisesti.
- Takaus liittyy tiettyyn rahoitustoimeen, sille on asetettu kiinteä enimmäismäärä ja sen voimassaoloaika on rajoitettu.
- Takaus ei kata enempää kuin 80 prosenttia lainasaamisen tai muun rahoitussitoumuksen määrästä.
- Kun lainan tai taloudellisen sitoumuksen määrä pienenee ajan mittaan, taatun määrän on pienennyttävä samassa suhteessa siten, ettei takaus missään vaiheessa kata enempää kuin 80 prosenttia lainan saamisen tai

muun rahoitussopimuksen määrästä. Tappioiden on jakauduttava samassa suhteessa ja samalla tavalla lainan antajan ja takaajan kesken.
- Takauksesta maksetaan markkinaperusteinen hinta.

Tiedonannossa todetaan vielä, että jos jokin edellytyksistä ei täyty, se ei tarkoita, että takaus automaattisesti katsottaisiin valtiontueksi.

Euroopan Unionin asettamien edellytysten täytyminen

Kokemäen Lämpö Oy:n tilinpäätös on ollut viimeisen viiden vuoden aikana ylijäämäinen. Vuosittainen ylijäämä on ollut 0,04–0,20 M€.

Takaus kohdistuu lainaan, jonka ehdot on määritelty yksiselitteisesti lainatarjouksessa.

Takausta haetaan 100 % lainasaamisen määrästä. Euroopan Unionin ehtona on, että takaus kattaa enintään 80 % takauksesta. Tiedonannossa todetaan kuitenkin, että jos yksittäinen edellytys ei täyty, ei se vielä tarkoita, että takaus automaattisesti katsotaan valtiontueksi.

Takauksesta peritään vuosittain takausprovisio, jonka suuruus on 2,0 % taattavan lainan jäljellä olevasta lainapääomasta. Näin ollen lainanottaja maksaa takauksesta markkinaehtoisin hinnan, minkä se joutuisi maksamaan, jos laina olisi otettu yksityisestä rahalaitoksesta ilman kaupungin omavelkaista takausta.

Näiden perusteella arvioidaan, ettei kaupungin omavelkainen takaus vääristä tai uhkaa vääristää kilpailua tai vaikuta haitallisesti jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Kokemäen Lämpö Oy on kaupungin 97 % omistama tytäryhtiö, jossa määräysvalta on kaupungilla, joten valtiontukisääntelyn näkökulmasta järjestely mahdollistaa kaupungin omavelkaisen takauksen antamisen.

Lisätietoja antaa

Talousjohtaja Tauno Mäkinen, puh. 040 488 6101.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Teemu Nieminen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että se

1. myöntää 100 % omavelkaisen takauksen Kokemäen Lämpö Oy:n Kuntarahoitus Oyj:ltä ottamalle 1 600 000 euron lainalle (laina-aika 12 vuotta, korkoindikaatio 2,71 % 13.5.2025 klo 15, koron tarkistus 5 vuoden kuluttua, 1 vuosi lyhennysvapaa) lisättynä lainalle laskettaville koroilla, viivästyskoroilla ja muilla liitännäiskuluilla;
2. edellyttää Kokemäen Lämpö Oy:ltä vastavakuutena vastaavansuuruisia yritystodistuksia;
3. päättää periä Kokemäen Lämpö Oy:ltä kyseisen lainan osalta 2 % suuruisen takausprovision vuoden viimeisen päivän lainamäärästä.

Käsittely

Talousjohtaja Tauno Mäkinen oli paikalla tämän asian käsittelyn ajan.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että se

1. myöntää 100 % omavelkaisen takauksen Kokemäen Lämpö Oy:n Kuntarahoitus Oyj:ltä ottamalle 1 600 000 euron lainalle (laina-aika 12 vuotta, korkoindikaatio 2,71 % 13.5.2025 klo 15, koron tarkistus 5 vuoden kuluttua, 1 vuosi lyhennysvapaa) lisättynä lainalle laskettaville koroilla,

viivästyskoroilla ja muilla liitännäiskuluilla;

2. edellyttää Kokemäen Lämpö Oy:ltä vastavakuutena vastaavansuuruisia yritystodistuksia;

3. päättää periä Kokemäen Lämpö Oy:ltä kyseisen lainan osalta 2 % suuruisen takausprovision vuoden viimeisen päivän lainamäärästä.